

fentlig gaa ud paa, det ene, at kunne benytte Sognekirken og altsaa at ophæve Forpligtelsen for Valgmenigheden til selv at tilveiebringe et Bedehus, og det andet, at kunne faae kaldet Enhver, der blot har taget theologisk Embedsørgen — at de Grunde, hvorpaa man har støttet disse, have været for det Førstes Bedkommende, at det var forbundet med saa overordentlig store Bekostninger at faae tilveiebragt et Bedehus, at det derved kun blev de Formuende og Rige, der kunde benytte den givne Udgang til at danne Frimenigheder, og med Hensyn til det Andet, at der ellers vilde være store Banskfæligheder forbundne med at finde saadanne Mænd, som maatte kunne ønskes til Præster for Valgmenighederne. Svad nu det Første angaar, skal jeg gjøre opmærksom paa, at der ikke i de forskjellige Tilfælde, som have foreligget Ministeriet, har vist sig nogen særdeles Banskfælighed ved at tilveiebringe det Fornødne til Kirkebygningen, som jo da ogsaa kan medføre en mindre Udgift i Sammenligning med, hvad der i Dyrigt maa til for at afholde alle Udgifter ved Menigheden. Det maa da ogsaa erindres, at Valgmenighedsloven selv i § 2 udtrykkelig indeholder en Bemyndigelse for Ministeriet til at tilstaa Lempelser ogsaa med Hensyn til Kirkebygningen, men desuagtet har der slet ikke været andraget om noget Saadant. Dette er jo vistnok begrundet dert, at, naar der er en virkelig stærk Interesse tilstede for at skabe en saadan Valgmenighed, saa er der Mangfoldige, der bidrage dertil, og det ikke blot dem — det viser Erfaringen os — der selv indtræde i Menigheden, men Mange, der af forskjellige Grunde søle sig knytte til Menighedens Medlemmer og ønske Valgmenigheden oprettet. Forsaavidt staaar jo hele Landet dem, der ville danne en Valgmenighed, aabent, og dette er ogsaa blevet bemærket, hvorhos det er naturligt, at ved saadanne Valgmenigheders Dannelse Enhver yder efter Gode, de mindre Bemidlede mindre, de, der have bedre Vilkaar, Mere. Jeg tror derfor, at man er tilbøjelig til at overdrive Betydningen af det her omhandlede Punkt. Det maa jo ogsaa erindres, at Loven ikke kræver nogen Kirke, men føier til: „eller Bedehus“, det vil sige en Bygning, der blot har den Egenkab, at den, saa længe Menigheden bestaar, udelukkende anvendes til denne Brug, en Fordring, som vistnok Alle ville erkjende for naturlig, og som vanskeligt vil kunne tilfredsstilles, naar det ikke er et saadant isoleret Rum, som kan gaa ind under Begrebet Bygning, der benyttes. Der er i Dyrigt ikke stillet Fordring om, at det skal være nogen Pragtbygning, eller engang, at det skal være en Stenbygning, det skal blot være en saadan Bygning, der kan tilfredsstille det, som er passende og sømmeligt. Jeg holder mig overbevist om, at Ministeriet i saa Henseende vil være meget imødekommende, naar der er Trang tilstede, og jeg tror derfor, at Forskjellen imellem Bestemmelserne i den omhandlede Henseende, som de ere givne i Valgmenighedsloven, og

naarlig ved den tilspøiede Bestemmelse om de Lempelser, som Ministeriet kan give, naar særlige Omstændigheder ere tilstede, f. Ex. en fattigere Befolkning eller Lignende — at Forskjellen mellem dette og det, man fra andre Sider har ønsket som Forandring heri, ikke er stor, naar Taler er om for Valgmenigheden at skabe et Sted, hvor den kan samle sig. — Med Hensyn til det andet Punkt har man jo forudsat eller frygtet for, at der skulde vise sig Banskfæligheder ved at finde Personer, der vare kvalificerede til Præster for Valgmenighederne. Saaledes som jeg har tilladt mig at oplyse og som det ogsaa fremgaar af Motiverne til Lovforslaget, har det vist sig, at Valgmenighedernes Præster ere blevne dette paa meget forskjellig Maade. Det er Præster, der have hørt til den danske Folkekirke, og som ere blevne affledede fra denne af en eller anden Grund, f. Ex. færdigste Præster, eller f. Ex. Præsten i Nyslinge, og det er Præster, som frivillig ere traadte ud af Folkekirken, f. Ex. Præsten paa Bornholm; det er endvidere Præster, der vare kaldede til et andet Kald, men som have fundet sig opfordrede til at følge en Valgmenigheds Opfordring, som Tilfældet har været paa Mors, og det er endelig Mænd, der have været personelle Kapellaner, saaledes som der er Spørgsmaal om ved den Valgmenighed, som snart vil træde i Kraft her paa Sjælland. Det er saaledes forskellige Veie, ad hvilke Valgmenighederne kunne faae Præster, og vil man ogsaa sige, at nogle af disse Veie ikke i Fremtiden kunne antages at ville lede til, at der ad dem kan findes saa mange ledige Præster som nu, saa maa det paa den anden Side siges, at der saa langt fra er Udsigt til, at den sidstnævnte Veie, som ogsaa maa anses for i flere Henseender at være den naturlige, vil begrænses eller indskrænkes, at den tværtimod sandsynligvis vil udvides. Det er nemlig i et meget betydeligt Omfang, at unge Kandidater nu, efter nogle Aars Erfaring og Ovelse paa anden Maade, træde ind som Kapellaner og derved faae fuld Deltagelse i den præstelige Gjerning, uden at de endnu have nogen selvstændig Virksomhed, og det er da iblandt disse, som paa den Maade ere blevne bekjendte, at man maa finde det naturligt at søge dem, der maatte ønskes til Valgmenighedspræster. Dette maa da ogsaa siges at være den naturlige Veie, ad hvilken man lever de Bedkommende at kjende; thi det er jo egentlig ikke dette, at den Paagældende selv med Svær anstrenger sig for at faae skabt en Valgmenighed, der er den ønskeligste Grund til at faae ham til Præst, tværtimod, han bør ved sin Virksomhed paa anden Vis allerede have lagt saadanne Egenkaber for Dagen, som have tiltrukket sig Opmærksomhed og have vakt Ønsket om at faae ham til Præst. Det er den naturlige og ønskelige Veie, og derfor synes det mig ogsaa at være fuldstændig i sin Orden, at man nærmest tænker sig dem som Valgmenighedspræster, der allerede have havt Leilighed til at fremtræde